

Fengsel og erstatning

PUBLISERT 1. april 2004

En tidligere psykolog ble for et år siden dømt til fengsel i to år og seks måneder i Høyesterett etter straffelovens § 198 «for å ha skaffet seg utuktig omgang med en annen ved misbruk av stilling ... «.

Den tidligere psykologen har for lengst (1988) blitt fradømt autorisasjonen for livstid for de samme forhold. På slutten av 1970-tallet mistet han også autorisasjonen, men den gang kun for en periode. Bakgrunnen for inndragningen av autorisasjonen har begge ganger vært seksuell omgang (onanering) med pasienter.

I høst ble den samme mannen dømt av Høyesterett til å betale erstatning både for overgrepene og for de effekter behandlingen ellers har medført for tre pasienter. Erstatningsbeløpene er henholdsvis tre og en halv million, tre millioner og vel en million. Eks-psykologen hadde så vidt vites ikke fagansvarsforsikring (det var ikke lovpålagt med slik forsikring tidligere), og det er uvisst i hvilken grad pasientene får inndrevet sine krav overfor den tidligere psykologen. Deler av behandlingen foregikk i en periode vedkommende ikke hadde autorisasjon.

Høyesteretts flertall har her ikke bare lagt til grunn skader som har skjedd som følge av selve overgrepene, men også skader som er en følge av behandlingen ellers. Det er altså ikke bare klare straffbare overgrep som er bakgrunn for erstatningsansvar. Så vidt vites er dette første gang en tidligere psykolog er dømt til økonomiske erstatninger begrunnet med skader som følge av behandling, selv om det er kjent enkelte tilfeller av utenomrettslige forlik som også omfatter erstatningsbeløp. Høyesterettsdommen illustrerer viktigheten av å ha den lovpålagte fagansvarsforsikringen selv om psykologen ikke begår rene straffbare overgrep mot pasientene. Alvorlig feilbehandling kan også være bakgrunnen for en erstatningssak.

Eilert Ringdal

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 41, nummer 4, 2004, side 323